

prima instanță: A. Cazacliu
instanța de apel: N. Vascan, V. Negru, E. Fistican

dosarul nr.2ra-695/17

ÎNCHEIERE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Spinei (Mihailov) Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni împotriva Tatiane Spinei (Mihailov) cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Spinei Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela și menținută hotărârea Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2014 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 19 februarie 2014, „Banca de Economii” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Spinei (Mihailov) cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului de credit de consum nr. 40 din 18 iulie 2008, Spinei (Mihailov) Tatiana a beneficiat de un credit de la „Banca de Economii” SA, prin intermediul Filialei nr. 25, în sumă de 200 000 lei cu termenul de rambursare până la data de 17 iulie 2012.

Astfel, prin pct. 4.2. din contractul de credit, s-a stabilit că debitorul va rambursa creditul până la data finală indicată în punctul 2.3. din contractul de credit conform graficului stabilit.

În conformitate cu pct. 5.2. din contractul de credit, dobânda indicată în pct. 5.1. se va majora cu 5 (cinci) puncte procentuale în cazul în care creditul sau o parte a creditului este expirat, dobânda majorată se va aplica la partea de credit expirat, începând cu ziua care urmează după data scadentei creditului sau a părții acestuia.

Iar, potrivit pct. 7.1. din contractul de credit, pentru neachitarea la scadență a plăților pentru dobânda calculată potrivit prevederilor prezentului contract, debitorul va plăti Băncii o penalitate în mărime de 0,17 % pentru fiecare zi de întârziere, care se va aplica la suma dobânzii neachitate.

Totodată conform pct. 9. din contractul de credit, debitorul s-a obligat să respecte întocmai prevederile contractului de credit, să restituie Băncii creditul primit și dobânzile aferente în termenele stabilite.

În același timp prin pct. 14.1. lit. e) din contractul de credit, s-a stabilit că nerespectarea de către debitor a obligațiilor asumate prin prezentul contract oferă Băncii dreptul privind executarea silită din contul patrimoniului.

Indică reclamantul că contrar obligațiilor instituite expres prin contractul de credit Spinei (Mihailov) Tatiana a acumulat datorii față de „Banca de Economii” SA care data de 20 februarie 2014, constituiau suma de 518 969,53 lei inclusiv, creditul în sumă de 149 719,99 lei, dobânda restantă în sumă de 154 892,53 lei, dobânda majorată pentru creditul neachitat în sumă de 20 434,03 lei și penalitatea pentru dobânda neachitată în sumă de 193 850, 98 lei.

În context invocând prevederile art. art. 1236, 1243 alin. (1), 572 alin. (2), 602 alin. (1) Cod civil și art. art. 174, 175 alin. (1) Cod de procedură civilă, consideră reclamantul că există necesitatea rezonabilă în aplicarea imediată a măsurilor de asigurare a acțiunii în scopul evitării imposibilității executării unei hotărâri judecătorești pronunțate în sensul dat.

Solicită admiterea acțiunii și asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile care aparțin cu drept de proprietate Tatiane Spinei (Mihailov) precum și asupra mijloacelor bănești aflate pe conturile bancare ce aparțin Tatiane Spinei (Mihailov) în limita valorii acțiunii, încasarea din contul Tatiane Spinei (Mihailov) în beneficiul SA „Banca de Economii” a datoriei restante în sumă totală de 518 969,53 lei și a sumei de 15 569,08 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni din 21 februarie 2014, a fost admisă cererea depusă de „Banca de Economii” SA cu privire la asigurarea acțiunii, fiind aplicat sechestrul asupra bunurilor mobile și imobile și mijloacele bănești ce aparțin părții Spinei (Mihailov) Tatiana în suma asigurată de 534 539,33 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul Tatiane Spinei (Mihailov) în beneficiul SA „Banca de Economii” suma de 211 393,67 lei inclusiv: împrumutul în sumă de 149 791,99 lei, dobânda de întârziere restantă în sumă de 42 453,75 lei, clauza penală restantă în sumă de 12 990,84 și cheltuielile de judecată în sumă de 6 157,09 lei. Totodată a fost stabilit că în caz de neexecutare a hotărârii în termen de 90 de zile de la data când hotărârea va deveni definitivă, chiar și în lipsa vinovăției, se va încasa dobânda de întârziere determinată de 9%, peste rata dobânzii stabilită de Banca Națională a Moldovei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015, a fost admis apelul declarat de Spinei (Mihailov) Tatiana, casată hotărârea Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2014, și pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2015 a fost admis recursul înaintat de „Banca de Economii” SA, casată integral decizia instanței de apel și remisă pricina pentru rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de Spinei Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela, și menținută hotărârea primei instanțe - Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2014.

În favoarea concluziei enunțate instanțele ierarhic inferioare cu referire la circumstanțele cauzei a reținut prevederile art. art. 572, 602 alin. (1) - (3), 1242 alin. (1) lit. c), d) din Codul civil și au reținut temeinica cerințelor înaintate de „Banca de Economii” SA cu privire la încasarea din contul Tatiane (Mihailov) Spinei în beneficiul băncii a sumei de 211 393,67 lei, dintre care suma restantă a împrumutului constituie 149 791,99 lei, dobânda de întârziere restantă - 42 453,75 lei, clauza penală în sumă de 12 990, 84, concluzionând în acest sens că sumele dispuse spre încasare au ca temei juridic contractul de credit de consum nr.40 din 18 iulie 2008.

Subsecvent, instanțele au menționat că deși potrivit notelor informative și graficului de rambursare a creditului Spinei Tatiana urma să restituie suma creditului de 200 000 lei, precum și dobânda aferentă de 109 307,44 lei, ultima a achitat doar datoria la credit în sumă de 50 208,01 lei și datoria la dobândă în sumă de 66 853,69 lei, înregistrând astfel datorii restante la credit în sumă de 149 791,99 lei și la dobânda aferentă în sumă de 42 453,75 lei, penalitatea urmând a fi calculată din suma de 42 453,75 lei, și constituie suma de 12 990,84 lei.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele apelului cu referire la faptul că prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Criuleni din 18 noiembrie 2011 a fost transmis silit în posesia băncii a bunului ipotecar și a remarcat în acest sens că obiectul acțiunii privind exercitarea dreptului la ipotecă la care face referire Spinei (Mihailov) Tatiana a constituit deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecare în vederea asigurării rambursării creditului acordat acțiunea fiind înaintată împotriva debitorului gajist, pe când obiectul acțiunii civile în prezenta cauză îl constituie pretențiile material-juridice privind încasarea sumei.

La fel, instanța a respins și argumentele vizavi de faptul că SA „Banca de Economii” acționează în vederea îmbogățirii fără justă cauză și menționând că SA „Banca de Economii” prin înaintarea acțiunii și-a exercitat dreptul său prevăzut de art. 1389 alin.(2) CC care reglementează dreptul de a cere restituirea prestației, a remarcat că temeiul obligațional nu s-a epuizat, acesta derivând din contractul de credit și reieșind din datoriile debitorului care figurau în sistemul informațional al Băncii la momentul înaintării acțiunii.

La data de 10 februarie 2017, Spinei (Mihailov) Tatiana reprezentată de avocatul Babără Angela a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar concluziile expuse în hotărâri sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Totodată la examinarea cauzei au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Astfel indică recurenta că SA „Banca de Economii” și-a valorificat odată drepturile pecuniare în baza contractului de credit de consum nr. 40 din 18 iulie 2008, fapt confirmat prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 18 noiembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2013, prin care a fost admisă acțiunea SA „Banca de Economii” și a fost transmis silit în posesia băncii bunurile gajate ce depășesc excesiv suma restantă la contractul de credit 206000 lei + 2459 lei (valoarea bunurilor transmise în posesie) - 176833,19 lei (suma restantă la contractul de credit) =

31625,81 lei (suma rămasă în exces în posesia băncii) și anume construcția locativă cu suprafața de 119,3 m.p. din s. Onițcani r-1 Criuleni estimată la valoarea de 206 000 lei, terenul aferent cu suprafața de 0,0765 ha estimat la prețul de 2 459 lei, cu extinderea dreptului de gaj asupra fructelor, veniturilor și produselor acesteia, accesoriilor și ameliorărilor bunului gajat, cu evacuarea tuturor persoanelor și bunurilor din imobilele transmise.

Or, odată cu adoptarea hotărârii Judecătoria Criuleni din 18 noiembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2013, s-au epuizat pretențiile SA „Banca de Economii” ce rezultă din contractul de credit de consum nr. 40 din 18 iulie 2008.

În contextul dat susține recurenta că prin acțiunea înaintată se încearcă îmbogățirea fără justă cauză pe seama dânsei, în baza unui contract de credit de consum care a fost obiectul unei alte pricini, asupra căruia instanța s-a expus printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă pronunțată în favoarea SA „Banca de Economii”.

Mai indică Spinei (Mihailov) Tatiana că instanțele au lăsat fără apreciere faptul că după ce hotărârea Judecătoria Criuleni din 18 noiembrie 2011 a devenit irevocabilă, la 05 februarie 2014 Mihailov Alexandra, fosta sa soacră, a depus în adresa SA „Banca de Economii” o cerere de răscumpărare a bunului imobil ipotecat anterior compus din construcțiile locative cu suprafața totală de 119,3 mp și terenul aferent cu suprafața de 0,3436 ha din r-1 Criuleni s. Onițcani ipotecate anterior prin contractul de gaj/ipotecă nr. 40-gl din 18 iulie 2008.

Menționează că, în urma examinării cererii date, la 26 septembrie 2014 SA „Banca de Economii” și Alexandra Mihailov au încheiat o tranzacție privind răscumpărarea bunurilor ipotecate anterior, convenind asupra prețului de 150 000 lei, din care inițial a achitat suma de 75 000 lei, iar restul urma să-i achite eșalonat, în tranșe egale a câte 5000 lei lunar, timp de 15 luni.

Totodată, consideră recurenta că la judecarea pricinii instanțele și-au depășit limitele judecării pricinii, deoarece deși SA „Banca de Economii” a depus acțiune de încasare a datoriei ce rezultă din contractul de credit de consum nr. 40 din 18 iulie 2008, asupra căreia recurenta a menționat că pe același litigiu a fost pronunțată o hotărâre judecătorească irevocabilă, care prin prisma art. 123 al. (2) CPC este obligatorie pentru instanța care judecă pricina, iar circumstanțele stabilite prin aceasta nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane, instanțele inferioare au ignorat argumentele date și au admis integral acțiunea reclamantului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei copia decizia redactate a instanței de apel din 15 iunie 2016 a fost expediată pentru cunoștință în adresa participanților la proces, inclusiv recurentei Spinei (Mihailov) Tatiana, la data de 10 august 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 7121 din 10 iunie 2016 (f. d. 26 Vol. II, însă careva date ce ar confirma și recepționarea acesteia de către destinatari materialele cauzei nu conțin.

Totodată, în cererea de recurs recurenta a indicat că a luat cunoștință de decizia instanței de apel din 15 iunie 2016, doar la data de 16 decembrie 2016 (f. d. 32-36).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 10 februarie 2017, în termen.

La data de 29 martie 2017, lichidatorul SA „Banca de Economii” în proces de lichidare, Olaru Grigore, a depus referință asupra recursului declarat de Spinei (Mihailov) Tatiana, invocând netemeinicia acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Spinei (Mihailov) Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Spinei (Mihailov) Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Spinei (Mihailov) Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul

declarat de către Spinei (Mihailov) Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Spinei (Mihailov) Tatiana, reprezentată de avocatul Babără Angela se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva